

SUÇUN DEREBEYLERİ:

SUÇ İŞLEMEK AMACIYLA ÖRGÜT KURMA SUÇU **ve** **ÖRGÜT LİDERLİĞİ**

TESPİT-İNCELEME-ELEŞTİRİ

Bayram YÜKSEKKAYA¹

¹ Avukat, Adana Barosu.

ÖZET:

Dünyada olduğu gibi, ülkemizde de "**organize suçluluk**"² ile mücadele, her yönden devam etmektedir. Tüm dünyayı kasıp kavuran "**organize suçluluk**", bir yönüyle "**mafya, çete, suç örgütü**" olarak karşımıza çıktığı gibi, diğer yandan "terör örgütü" gibi yapılanmalarla karşımıza çıkmaktadır. Görünen zararı yek diğerinden daha fazladır diyebileceğimiz bir karşılaştırma ile, "terör örgütü"nü daha kapsamlı bir organizasyonu oluşturduğu sorunun ilk akla gelen cevabı olsa da, yapılan tespit, bunun böyle olmadığı, başka bir ifade ile "yeki diğerinden ayırmanın" çoğu zaman kolay ve mümkün bulunmadığı görülecektir. Sosyal etkenlerin de içinde bulunduğu birçok nedenin bir araya gelerek, şehirlere "**Truva Atı**" olarak yerleştirilen/potansiyel hale getirilen "**suç örgütü**" yapılanması, bugün önü alınamaz hale gelmiştir ve bu sorunun "neden"leri üzerinde durulması gerekirken, "sorumlular"ı üzerinde durmak, ulaşılmak istenen hedef itibarıyla, zaman kaybından başka bir şey değildir. **Suç örgütlerinin "şehrin derebeyleri"** olduğu bir yandan tespit edilirken, bir yandan da bu **derebeylerle** yapılan hukuki, siyasi, sosyal ve psikolojik mücadelenin yetersizliği/hataları da göz önüne serilmelidir. Aksi takdirde, "düşmanı doğru tanımlayamamak"tan dolayı, ufukta görülen her kara parçasını "liman" olarak gören, kompleksli ve hastalıklı bir psikoloji ile "**suç örgütleri**" dağıtılmaya çalışılacaktır ki, bugün tam manasıyla içinde bulunduğumuz vahim durum bundan ibarettir ve bu yazının "eleştiri" kısmı da bu temel üzerinde yoğunlaşmaktadır.

² Organize Suçluluk üzerine bir inceleme için bkz. YÜKSEKKAYA, Bayram. Organize Suçluluk Kavramı Üzerine

BÖLÜM-1

SUÇ İŞLEMENİN AMACIYLA ÖRGÜT KURMA SUÇU:

Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu, 5237 Sayılı TCK'nın 220. maddesinde düzenleme alanı bulmuştur.

"MADDE 220. - [1] Kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kuranlar veya yönetenler, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olması hâlinde, iki yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, örgütün varlığı için üye sayısının en az üç kişi olması gerekir. "

Hemen başta bir belirleme yapmamız gerekmektedir:

Suç örgütü kurma ve yönetme fiilleri, **kasten** işlenmesi gereken bir suçtur. Şahısların, bir araya gelerek bir **örgüt kurma** iradesinde anlaşmaları ve bu anlaşmaları dâhilinde iradelerinin uyuşması gerekmektedir. Failler, "**kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla**" **suç örgütünü** kurmak konusunda anlaşmış olmaları gerekir.

Dolayısıyla maddede belirtilen şartlarda oluşturulan **suç örgütünün**, muhakkak bir lideri yahut yönetici kadrosu bulunmak zorundadır. Bu amaçla, **örgütü kuran** ve **yöneten** yahut **kurulmuş bir örgütü yöneten** kişi yahut kişiler, **TCK md. 220** gereği cezalandırılacaktır.

Bu suçun, seçimlik hareketli bir suç olduğu, madde gerekçesinde şu şekilde belirtilmektedir:

"Maddenin birinci fıkrasında, suç işlemek amacıyla örgüt kurmak veya yönetmek suçu tanımlanmıştır. Bu bakımdan, söz konusu suç, seçimlik hareketli bir suçtur. Bu seçimlik hareketler, suç işlemek için örgüt kurmak veya yönetmektir."

Seçimlik hareketli bir suçun, aynı zamanda **"kasten"** işlenmesi gerektiği hususu da gözden kaçmamalıdır.

"Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu", başlı başına, yani

amaçlanan ve örgütün kuruluş gayesi olan "**kanunun suç saydığı fiiller**"den hiçbiri işlenirse dahi, toplumda **tehlike** yaratmaktadır. Bu itibarla, "**suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu**" bir hazırlık hareketi mahiyetindedir. Kanunun "hazırlık hareketleri cezalandırılmaz" ilkesine getirilen bir istisnadır.

"**Suç örgütü**"³nün var olabilmesi, başka bir ifade ile, kanun koyucunun belirttiği ve cezalandırılmasını öngördüğü bir suç örgütünün mevcudiyeti için, **örgüt** içerisinde (katı yahut gevşek) bir **hiyerarşinin** bulunması gerekmektedir. **Hiyerarşi** içerisinde bulunan **suç örgütünün devamlılık** arz etmesi, **aynı amaç** etrafında toplanmış **en az üç kişinin** bulunması kanunun zorunlu tuttuğu şartlardandır.

"**Suç örgütü kurmak**" fiili, başlı başına devam eden/kesintisiz bir suç tipi gibi gözükmesine de, esasen **örgütü** kuran liderin, aynı zamanda örgütü yönetme yükümlülüğünü altında bulunduğu söylenemez. Ayrıca liderin, suç örgütü kurmakla birlikte yönetme yükümlülüğünü üzerine alma zorunluluğu içerisinde olduğunu söylememiz, kesinlik oluşturan bir sonuca vakıf bir belirleme olduğundan, haddini aşan bir iddia olacaktır. Suç örgütünü kuran kişinin aynı zamanda muhakkak örgüt lideri veya yönetici olması gibi bir zorunluluk bulunmamaktadır ki, kanun koyucu da bu noktadan hareketle madde metninde "**...örgüt kuranlar VEYA yönetenler...**" tabirini kullanmakla, her iki fiili birbirinden ayırmıştır. "veya" bağlacı ile kanun koyucunun anlatmak istediği husus budur.

"**Suç örgütü yönetmek**" fiili, temadi eden (kesintisiz) bir suçtur. **Örgüt** dağıtılabana yahut son bulana veya yönetici **örgütten** ayrılana kadar, **örgütü yönetenin** fiili kesintisiz olarak devam eder.

Tüm bu açıklamalar ışığında, **suç örgütü kuranlar, TCK md. 220** dâhilinde cezalandırılacaklardır. Kanun koyucu, madde metninde belirtilen özellikte kurulan bir **suç örgütünü** cezalandırmaktadır. Madde metninde belirtilen şartlara uymayan, belirtilen özellikleri taşımayan şahısların fiili birleşmeleri **suç örgütü** olarak değerlendirilemeyecek, eğer şartları mevcut ise "**ıştirak**" hükümlerinden yola çıkarak hukuki değerlendirme yapılacaktır.

"**Suç işlemek amacıyla örgüt kurma**" fiili, "**organize suç**" bünyesinde değerlendirilebilecek bir yapılanmadır. **Organize suç** içerisinde sadece **suç örgütleri** bulunmamakta, daha başka farklı (**mafya, çete gibi**) yapılanmalar da yer almaktadır.

³ "Organize Suç- Suç Örgütü" kavramları konusundaki tartışma için bkz. ÖZGENÇ, İzzet. Suç Örgütleri, Seçkin Yayınları, 3. Baskı, syf. 14.

Makalemizin sınırları içerisinde, sadece "**örgüt kurma**" ve "**örgütü yönetme**" fiilleri yer almaktadır. Bu fiiller ile ilgili hukuki şartlar kısaca belirtilmiştir. Bu şartlar dâhilinde, bir örgütün kurucusu yahut yöneteni belirlenmelidir. Her **örgütün** bir kurucusu muhakkak vardır ancak, her **örgütün** lideri ve/veya lider kadrosu (yönetenler) aynı zamanda o **örgütü kuran(lar)** olmayabilir. Hukuki değerlendirmede, bu husus çok net bir şekilde belirlenmeli, bu konuya ilişkin maddi deliller masaya yatırılmalı ve tahlil edilmelidir.

BÖLÜM – 2

SUÇ ÖRGÜTÜ LİDER(LER)İ/YÖNETİCİ(LER)İ

Bir **suç örgütü**, tek bir kişi tarafından yönetilebileceği gibi, birden fazla kişi tarafından da yönetilebilir. Yönetici sayısının fazla olması, birçok nedene bağlı olabilmektedir. Bu nedenlerin başında; örgütün çok kapsamlı işlerle uğraşması ve tek bir kişinin tüm işlerle ilgilenememesi⁴, kültürel ve etnik nedenler⁵ gelmektedir. Ülkemizdeki **"suç örgütü"** tiplemesinde, yöneticisi fazla olan örgütlerin özellikleri bu iki kaynaklı olmaktadır. Fakat şu belirlemeyi yapmak gerekir ki; **suç örgütlerinin** bir yönetici kadrosu bulunsa da, muhakkak yöneticilerden biri "lider" konumundadır. Dolayısıyla, çok sayıda yöneticisi olsa da, ülkemizde çökertilen **suç örgütlerinin** hemen hemen tümüne yakınında, "tek lider/yönetici" sultasının bulunduğu, adli evraklarla sabittir.

Peki, **suç örgütünü kuran** ve/veya **suç örgütüne liderlik yapan** bu şahıslar, hangi dürtüler ve etkenlerle, böyle bir fiile sebebiyet vermektedirler?

Hiç şüphesiz, bu sorunun cevabı, birçok disiplinin ortak çalışmasıyla ortaya çıkabilecektir. Her bir **örgüt kuran** ve/veya **suç örgütüne liderlik** yapan şahsın/shahısların, ayrı ayrı incelenmesi ancak bu incelemede psikolojik, sosyolojik, hukuki ve daha birçok açı göz önüne alınması gerekmektedir. Dolayısıyla, **"suç örgütü lideri"** teriminin, "multidisipliner" bir incelemeye tabi tutulması gerekmektedir.

Adli makamlarca yargılamaya konu edinmiş birçok dosyanın incelenerek, bir neticeye ulaşılması gerekmektedir. Dünyadaki diğer ülkelerde yer alan **"suç örgütleri"**nin incelenmesi, tabi ki bir fikir oluşturabilir ancak kesin bir kanaat oluşturamaz. Her ne kadar "uluslararası" boyutta **suç örgütlerinin** mevcut olduğu yadsınamaz ise de, adli makamların önünde bulunan **suç örgütleri** daha "yöresel" ve/veya "ülkesel bazda" **suç örgütleri** olduğu görülmektedir. Bu itibarla "fiil"den yola çıkarak "fail"i tespit etmemiz gerekmekte, tespit edilen "fail"i bu "fiil"i işlemeye yönelten "kast" içerisinde, belirtilen sorunun aranması gerekmektedir. Aksine bir seyir, hem uygulayıcıları, hem de **suç örgütleri** ile mücadele eden kurumları yanlış yönlendirmeye sebebiyet verir ve neticesi telafisi imkânsız zararlara neden olur.

Bununla birlikte, **"suç işlemek amacıyla örgüt kurma"** suçunun unsurları da bize bu yolda ipuçları verebilecek niteliktedir. **Örgütün yapısı,**

⁴ Örneğin; hem uyuşturucu ticareti yapan, hem kumarhane işleten hem de ihalelere fesat karıştıran bir suç örgütünün yönetiminin, tek bir kişi tarafından yapılamayacağı aşikârdır. Her bir suç birimi ile ilgilenen başka şahıslar olabilir ve fakat tüm işlerin sorumluları, ayrı ayrı aynı zamanda lidere karşı sorumlu olabilirler. Böyle bir durumda "lider" liderliğinde bir yönetici kadro oluşabilmektedir.

⁵ Örgütün "etnik" ve "kültürel" yapısı gereği, kardeşler arasında fiilen bir yönetimin yapılması durumlarında, kardeşler örgütün "doğal" yöneticileri olmaktadır.

hiyerarşi ilişkisi, emir-komuta zincirinin nasıl gerçekleştiği, kullanılan araçların nitelikleri, tespit edilebilmiş ise **işlenmesi amaçlanan suçların** özellikleri, **örgüte** üye kazandırmada uygulanan yöntem, **örgütün** ilişkili olduğu kişi, makam yahut kurumlar gibi etkenler, yukarıda sorulan sorunun cevabını aramada, yine bazı yönlerden incelenmeye değerdir. Kaldı ki, hiçbir **suç örgütü** kurucusu yahut lideri, **örgüt** kurduğunu hiçbir zaman kabul etmez ve amacını açıkça söylemez. Fakat liderin yahut kurucunun sosyal ilişkileri, psikolojik yapısı, kültürel bağları, eğitim düzeyi gibi unsurlar lider tarafından yahut uygulayıcılar tarafından ortaya konmaktadır.

Yukarıda beyan ettiğimiz soruya dönecek olursak, bir **suç örgütünü** kuranı ve/veya liderlik edeni yahut yöneteni, böyle bir fiile girişmesine neden olan etkenlerin neler olduğu ayrı ayrı saptanabilirse de, "amaç" olarak tek bir nedenin var olduğunu söylemek mümkündür: **"Ekonomik Çıkar Elde Etmek"**

Tüm **suç örgütlerinin** kuruluş amacı, **ekonomik çıkar elde etmek**, başka bir deyişle para kazanmak, aktif mal varlığını arttırmak/pasif mal varlığını azaltmaktır. Kaldı ki, bu amaca hizmet etmeyen bir **"suç örgütü"** zaten **TCK md. 220** dâhilinde cezalandırılmayacaktır.

Eğer bir **suç örgütünün amacı** para kazanmak değil de, ideolojik ise, o zaman burada bir **"suç örgütü"**nden değil, **"terör örgütü"**nden bahsetmemiz gerekecektir.

Tüm bu anlatılanlar göz önüne alındığında, **ekonomik çıkar elde etmek amacıyla olan suç örgütlerinin** kurucuları, **suç** dünyasında yer alan **kayıt dışı ekonomiden** pay elde etmek istemektedirler. **Suç dünyasında** yer alan **kayıt dışı ekonominin** miktarı hususunda belirtilen tahmini rakamların ne kadar yüksek tutarlar olduğunu söylemek de, tekrarı gereksiz bir hatırlatıştır.

Kendi suç örgütünü kuran kurucu, sistemli bir yapı ile birçok **kayıt dışı kazanç** işine girmekte, kolay yoldan para kazanmak amacıyla **suç** işlemektedir. **Suç dünyasında** elde edilen parayı kazanabilmek için, **suç işlemek** gereklidir ancak yeterli değildir.

Münferit olarak bir tek kişinin **suç dünyasında** yer alması ile **örgütlü** ve **organize** olmuş bir şekilde **suç dünyasında** birden fazla kişinin yer alması arasında, büyük farklar olduğu açıktır.

İşte **suç örgütü** kurucusu, tam bu aşamada, **örgütü** kurar iken beraberinde **"suç örgütü üyeleri"**ni de belirlemektedir. **Örgüte üyelik** konusunda "hemşehrililik" hatırı sayılır bir yere sahiptir.⁶

⁶ Ayrıntılı bilgi için bkz. ÖZERKMAN/KAHYA. Organize Suç Örgütlerinin Oluşumunda Hemşehrilik İlişkilerinin Rolü, Polis Bilimleri Dergisi, cilt 10, sayı 4, syf. 15 vd.

Ülkemizde görülen **suç örgütlerinin** liderlerinin konumları, dünyada nam yapmış "**mafya**" ile karşılaştırıldığında, arada büyük farklar olduğu görülmektedir. Her ne kadar her iki **organize örgüt** arasında büyük benzerlikler olsa da, temelde yer alan farklar, ülkemizde kendine özgü bir **suç örgütünün** var olduğunu bize göstermektedir.

İtalyan "**mafya**"sında var olan "**koşulsuz bağlılık**" kuralı, ülkemizdeki **suç örgütlerinde** "katı" bir şekilde görülmemektedir. Olsa olsa **örgütün** yönetici kadrosu arasında "katı" bir bağlılığı adli evraklardan görsek dahi, **örgüt üyeleri** ile **örgüt lideri** arasında, "**mafya**" yapılanmasına benzer bir katılık bulunmamaktadır. Ülkemizdeki **suç örgütü** yapılanması daha gevşek bir bağ arz etmektedir.

Bununla birlikte, ülkemizdeki **suç örgütleri**, İtalyan "**mafya**"sı yahut Rus "**mafya**"sı gibi, profesyonelleşmemiştir. İşleyecekleri suçları daha basite indirgeyerek gerçekleştiren ülkemizin **suç örgütleri**, özellikle teknoloji ile pek uyum sağlayamamışlardır. Yaptıkları yahut yapacakları işleri telefonda konuşarak teknik takibe takılan **suç örgütü üyelerinin**, bu hareketleri sayesinde, birçok **suç örgütü** çökertilmiştir. Ayrıca "şifre" koyarak telefonda iletişim sağlamaya çalışan **suç örgütü üyeleri**, bu "şifre" konusunda da İtalyan "**mafya**"sı yahut Rus "**mafya**"sı kadar profesyonel davranmamaktadırlar.

"Sabır" konusunda da, ülkemizdeki **suç örgütlerinin** sınıfta kaldıkları açıktır. İtalyan, Rus, Amerikan ve hatta Yunan **suç örgütü üyeleri**, belli aşamalardan sonra **suç örgütü** içerisinde yükselebileceklerini bilip, buna göre davranırken, ülkemizdeki **suç örgütü üyeleri**, işledikleri ilk **suç** ile kendilerini **suç** dünyasında "namlı" saymaya başlayarak, kolluğun dikkatini çekmeye başlamaktadırlar. "Sabır" sorunu, kazanç paylaşımında da mevcuttur. İşledikleri **suçlara** bağlı olarak örgütün sağladığı gelirden, buldukları konuma göre aldıkları "hisse"yi hiçbir zaman memnun olmayan **suç örgütü üyeleri**, "sabırlı" davranmadıklarından dolayı bu hususu her yerde dile getirerek, **suç örgütünü** içten ve dıştan zayıflatmaktadırlar. Ayrıca, ülkemizdeki **suç örgütü üyeleri**, mensup oldukları "**örgüt**"ü, Amerikan filmlerinde gördükleri "**mafya**" ile özdeşleştirerek, hem davranışsal/sosyal hem de psikolojik olarak **örgüt** bütününe aykırı girişimlerde bulunmaktadırlar. Adli vakalar bize göstermektedir ki, **örgüte** ait olan birçok **suç** unsuru yahut doküman, **örgüt üyeleri** tarafından saklanmıştır. **Örgüt lideri** tarafından **suç unsurlarının** yok edilmesi istenmişken **örgüt üyesinin** bu unsurları saklamasının nedeni, Amerikan filmlerindeki "godfather"a karşı, ileride bir sigorta aracı olarak kullanmak isteyen "**mafya üyesi**"nin bu yöndeki davranışının "taklidi"dir. Kaldı ki yukarıda da belirtildiği üzere, ülkemizdeki **suç**

örgütlerinde, "**mafya**" yapılanmaları gibi bir katı bağlılık yoktur ve bu nedenle de **suç** unsurunu saklamanın bir anlamı da bulunmamaktadır.

Peki **suç örgütü** lideri, **örgüt** için geçerli olan bu hususları bilmekte midir? Adli evraklardan anlaşıldığı kadarıyla, **suç örgütü liderleri** de aynı psikoloji ile hareket etmektedirler. Telefona dinlemesine takılan **örgüt liderlerinin** sayısı, kolluk kuvvetlerinin dikkatini çeken yaşam tarzları, gereksiz davranışlar, lükse düşkünlük, film sahnelerinin taklidi, **örgüt üyelerine** verilen büyük vaatler ve bu vaatlerin yerine getirilmemesi, **örgüt** içi disiplini sağlayamamak, **suç** dünyasında "nam" salmak için "suskunluk" yasasının hiçe sayılması gibi nedenlerle, birçok **suç örgütü** çökertilmiştir.

Bu itibarla, ülkemizdeki "**suç örgütü**" yapılanmalarının, yurt dışındaki yapılanmalara kıyasen, daha basit ve daha anlaşılır olduğunu tespit etmek, yanlış olmayacaktır. Profesyoneleşmiş **suç örgütlerinin** sayısı, bir ülkede iki elin parmaklarının sayısını geçmeyecek kadardır. Dolayısıyla mevcut **suç örgütlerinin** içerisinde, profesyoneleşmiş **örgütlerin** sayısı, % 5'lik oran oluşturduklarını söylemek, yanlış olmayacaktır. Dolayısıyla, kolluk kuvvetlerinin bu hususları göz önüne alarak, **örgüt lideri** ve üyelerinin bu zaafalarını kullanarak, birçok **suç örgütünü** çökertmeleri daha kolay ve daha az maliyetli olacağı aşikârdır. Nitekim Türk Polisi, "**suç örgütleriyle mücadele**" konusunda, çok büyük bir ihtimamla çalışmakta, en alttan en üste kadar, tüm personel bu konuda bilinçlendirilmektedir. Fakat aşağıda eleştiri bölümünde belirttiğimiz hususlar nedeniyle, yapılan bazı yanlışlar, birçok doğruyu götürmekte, Türk Polisi medyada ve adli makamlarda "yanlı/yanlış" addedilmektedir.

BÖLÜM – 3

ŞUÇUN DEREBEYLERİ İLE MÜCADELE

Suç örgütü liderlerine, "suçun derebeyi" tabirini kullanmak, kanaatimizce tarihsel olgular da göz önüne alındığında yanlış olmayacaktır. Derebeylerinin zulüm dolu, **psikopat**, kendisinden başkasını düşünmeyen ve merkezi otoriteye kafa tutacak kadar cüretkâr yapılarının mevcut olduğu, tarihsel kaynaklarla sabittir.

İşte günümüzde **suçun derebeyleri, suç örgütü liderleridir**. Kendi etrafına topladıkları ve **"örgüt üyesi"** yaptıkları kişileri kullanarak, **suç dünyasından** kazanç elde eden bu **"derebeyler"**in özellikleri, adli evraklara yansıyan verilerle ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Bu derebeylerinin; kendilerine özgü eleman temin etme yöntemlerinin var olduğu, lobiciliği sevdikleri, **ekonomik nedenlerle suç işledikleri**/işlettirdikleri, siyasi ve ekonomik kargaşa ortamlarını fırsat olarak gördükleri, amaç suçlar açısından profesyonel eleman temin ettikleri, **örgüt içi (görünüşte)** bir sosyal dayanışma ortamı oluşturdukları, toplumsal dokuya nüfuz edebildikleri, kamufle olma ihtiyacı hissettikleri, yozlaşmayı ve **yolsuzluğu** sevdikleri, toplumda kabul görmek için **entrikalar** yapmaktan çekinmeyecekleri, yoksulluğu sömürdükleri, yargıya müdahale etmek için can attıkları, siyasi saikle hareket etmedikleri, **örgüt üyelerini** eğitim seviyesi düşük elamanlardan seçmeye özen gösterdikleri gibi özelliklere sahip olduklarını, bir çok bilimsel çalışma ortaya koymuştur.⁷

Peki belirtilen özelliklere sahip **derebeylerin çeteleri (suç örgütleri)** ile nasıl mücadele edilecektir? Bu sorunun yanıtını vermek çok da kolay olmamak gerekir. Her ne kadar ülkemizdeki **suç örgütleri**, yurt dışında yer alan profesyonelleşmiş örgütlere nazaran daha basit bir yapıya sahipse de, ortaya çıkardıkları suç sayısı, çok yüksek seviyeye ulaşmıştır.

Hemen belirtelim ki, Türk Polisi bu konuda çok başarılı işlere imza atmışsa da, birçok yönden de eksikliği devam etmekte, bir açıdan sosyal bir oluşum olan **"suç örgütleri"**nin yapılanmalarını, hukuki metinlere dökmekte yetersiz kalmaktadırlar. Bu nedenle, araştırmalar neticesinde elde edilen verilere dayalı olarak yapılan analizlerin yetersizliği ve/veya yanlışlığı, maalesef başarısızlıklara neden olmuştur.

⁷ ÇALIŞIR, Kurtuluş Tayanç. Suçun Vebası Suç Örgütlerinin Anatomisi, Adalet Yayınevi, 2009, syf. 25 vd./ATAYÜN, Anadolu. Örgütlü Suç Soruşturamaları Yöntemleri, Adalet Yayınevi, 2008, syf. 71 vd./Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlar Daire Başkanlığı 2005-2006-2007-2008-2009-2010 Yılları Raporları/FALCONE Giovanni-PADOVANI Marcelle. Cosa Nostra, (Bir Hukuk Adamının Mafia'yal Mücadelesi, Cep Kitapları, syf 1 vd./İLKAR, Ayhan-AKGÜÇ, Barış. Europol ve Organize Suç Tehdit Değerlendirme Raporu, OCTA, 2006.

Suç örgütleriyle mücadelenin nasıl olacağını tespit etmemiz için, öncelikle "***suç örgütü***" yapılanmasının ne olduğunu anlamamız gerekmektedir. Yukarıda beyan edilen bilgilerin, bu konuda fikir verici olduğu kanaatindeyiz. Bu noktadan sonra, şu hususu hiçbir şekilde unutmamak gerekmektedir: ***NE KADAR SUÇ ÖRGÜTÜ VAR İSE, O KADAR FARKLI YAPILANMA VARDIR!***

Dolayısıyla, ***suç örgütlerinin*** yapılanmaları konusunda ortak noktaları tespit etmiş olmamız, tüm ***suç örgütlerinin*** aynı şekilde yapılandığı anlamına gelmemektedir. Her ***suç örgütü***, kurucusunun kendine özgü tekniği ile yapılır ve bir süre sonra, kendiliğinden bir yapılanma sistemi oturur. Bu nedenle, ***örgütün*** yapısı ve yapılanması konusunda, genel kriterler göz önüne alınarak, elde edilen bilgi ve deliller dâhilinde ***suç örgütünün*** yapılanmasının nasıl olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir. Adli evrakı önüne alan savcı yahut hâkimlerimizin, bu yapılanma hakkında tam ve net bilgilendirilmesi, davanın çözümü için yeterli olmasa da hat safhada önemli bir aşamayı kat etmeleri için gereklidir.

Yapılanmanın tespitini müteakip, ***örgüt lideri*** ile yöneticileri yahut ***örgüt lideri*** ile üyeleri veya ***örgüt yöneticileri*** ile ***örgüt üyeleri*** arasındaki ***hiyerarşik*** bağın ve emir komuta zincirinin halkalarının tespiti gereklidir. Tek başına yapılanmanın tespit edilmesi, pasif bir bilgi olup, ***örgüt*** içi ilişkinin nasıl gerçekleştiğinin tespiti, aktif bir bilgidir. Bu hususu tespit etmekte ülkemizde ***teknik takip, telefon ve ortam dinleme, X ajan, örgütü*** tahrik etme/***ajan provokatör*** kullanma gibi geleneksel yöntemler kullanılmaktadır.

Ancak adli evraklar göstermektedir ki, kullanılan bu yöntemler tek başına yeterli değildir. Tam bu noktada, bir kavrama değinmemiz gerekmektedir: ***STRATEJİK İSTİHBARAT!***⁸

Bilindiği üzere ***stratejik istihbarat***, daha çok uluslararası boyutta ***istihbarat*** birimlerinin kullandığı bir yöntem ve ***istihbarat*** çeşididir. Bu yöntemle, ***taktik*** ve operasyonel ***istihbarattan*** farklı olarak, tüm ***istihbarat*** bölümlerince elde edilen verilen tek bir kaynaktan toplanarak, incelenen konu üzerinde bir ***strateji*** üretilir ve bu ***stratejiye*** bağlı olarak politik makamlar da dâhil olmak üzere, ilgili tüm devlet kurumları yönlendirilir. Ayrıca, ***stratejik istihbarat***, terörle mücadelede de etkin bir şekilde kullanılmaktadır.

Stratejik istihbarat, temelde çok iyi bir analizi gerektirmektedir. Tüm veriler kendilerine ulaşan analizcilerin, elde edilen verilere göre analiz yapmaları ve bu analizlerden çıkan sonuca/sonuçlara göre bir "kuram" oluşturmaları gerekmektedir. Bu incelemelerde, zamanla yarışıldığını da söylemek, yanlış olmayacaktır.

⁸ BEŞE, Ertan. Stratejik İstihbarat Olgusunun Teorik Çerçevesi, Unsurları ve Terörle Mücadele Politikaları Açısından Rolü ve Önemi, Polis Bilimleri Dergisi, Cilt: 13 Sayı: 3, syf 123 vd.

İşte terörle mücadelede etkin ve devamlı bir şekilde kullanılan "***stratejik istihbarat***"ın, ***suç örgütlerine*** karşı da kullanılması zorunludur. ***Stratejik istihbaratın***, birebir aynı şekilde ***suç örgütleri*** ile mücadelede uygulanması pek mümkün olmasa da, bir kısım olumlu eklemeler ve çıkarmalarla uygulanması zorunludur.

Her ne kadar polis teşkilatı buna benzer bazı yöntemler uyguladığını iddia etse de, kolluktan gelen adli evraklara bu hususların yansımadağı, hatta evrakları hazırlayanların bundan haberdar dahi olmadığı görülmektedir!!!

Stratejik istihbarat sayesinde, mücadele edilen unsurlara karşı bir genel "siyaset"/yöntem" oluşturulmakta, bu yönetime bağlı kalınarak aktif mücadele verilmektedir.

Suç örgütlerine karşı uygulanan yöntemlerin tek başına yetersiz kalmasının ana sebebi, kolluğun ***stratejik istihbarat*** benzeri bir analize sahip olmamasından kaynaklanmaktadır.

X ajanlar, ajan provokatörler gibi şahıslar, ileride ifadelerini değiştirebilmekte, hatta kendilerini açık edebilmektedirler. Ayrıca, telefon dinlemelerinin tek başına delil oluşturamayacağı yönündeki içtihatların yoğunlaşması, ispatı zorlaştırmaktadır. Bunun gibi diğer unsurlar da tek başına yeterli olmamakta, ***suç örgütleri*** ile ilgili düzenlenen evraklarda, fezlekelerde yer alan birçok "iddia" havada kalmaktadır. Zira elde edilen bilgileri doğru analiz edebilme, Türk Polisi içerisinde tam olarak oturmamıştır.

Örgütsel yapı içerisindeki astlar ile üstlerin arasındaki ***ilişki zincirleri*** belirlendikten sonra, ***örgütün*** genel yapısı hakkında elde edilen bilgilere bağlı olarak, ***örgütün*** aktif olarak işlediği suçların varlığı araştırılmalıdır. Örneğin, ***örgütün*** kazanç kaynakları arasında ihale işleri yahut kumarhane işletme veya uyuşturucu ticareti yapma gibi suçlar mevcutsa, bu devamlı kazanç sağlayan alanlar öncelikli olarak incelenerek, ***örgütün*** kazancını tıkamak gerekmektedir.

Zira ***örgüt, ekonomik çıkar elde etmek*** için bir araya gelen bir yapılanma arz eder ve eğer ekonomik çıkar yolları tıkanır, ***örgüt*** içerisinde çatlak sesler yükselmeye, ***örgüt*** bölünmeye başlar.

Örgütün temadi arz eden bu fiilleri kontrol altına alındıktan sonra, ***örgütün*** işleyebileceği suçlar açısından bir analiz yapmak gerekmektedir. Kazanılan paranın nasıl aklandığı yahut nasıl piyasaya aktarıldığının tespiti, düzenli gelirin hangi yatırımlara dönüştürüldüğü gibi hususların belirlenmesi gerekmektedir.

İşte, ***stratejik istihbarat*** kullanılarak, bir yandan araştırılan/takip edilen ***suç örgütü*** hakkında bilgi toplanır iken, diğer yandan elde edilen bilgiler neticesinde, sistematik olarak ***suç örgütünün*** kazanç kapılarının tıkanması yönünde girişimlerde bulunulmalıdır. Örneğin, yapılan ***teknik ve fiziki takip*** sırasında, ***suç örgütünün*** bir uyuşturucu ticareti yapacağı bilgisi gelmişse veya yeni bir kumarhane açtığı/açacağı tespit edilmiş ise, öncelikli olarak bu gibi para kaynaklarına "münferit" operasyonlar yapılmalı, bu operasyonlara bağlı olarak örgütün nasıl bir kaos ortamına girdiği takip edilmelidir. Zira ***suç örgütü lideri***, yöneticileri ve üyeleri de, sonuç da insandırlar. Yapılan bu operasyonlarla, kazanç kapılarına vurulan darbeler neticesinde hissi hareket edeceklerdir ve bu hissilik kişilerde açık vermeye, daha denetimsiz hareket etmeye neden olacaktır. ***Suç örgütü***, içten içe bir kargaşa ve hatta yıkım sürecine girecektir. Tam bu noktada eğer ***suç örgütü*** içerisinde "***X Ajan***" var ise, ***teknik ve fiziki takip*** ile elde edilemeyen bilgiler bu ***ajan*** marifetiyle alınacaktır.

Önemli olan, ***örgüt üyelerinden*** başlayıp, lidere kadar ulaşan bir huzursuzluğun sağlanmasıdır. Bununla birlikte, ***teknik ve fiziki takip*** ile birlikte, elde edilen ham bilgiler dâhilinde, ***örgüt liderine*** karşı da küçük ve fakat etkili girişimler yapılmalıdır.

Şu husus unutulmamalıdır ki, kolluk tarafından yapılan tüm işlemler ve fiiller, "hukuk" içerisinde gerçekleştirilmelidir. ***Suç örgütlerinin hukuk dışı*** hareket ettikleri, kolluğun ise hukuk içinde hareket ederek bu yapılanmalarla mücadele edemeyeceği yönündeki kanaat; yanlış, yanlı ve basit bir kanaattir. Zira ***hukuk***, kolluğa ***suç örgütleri*** ile mücadele konusunda geniş ve etkin araçlar kullanma izni vermiştir. ***Suç örgütleri*** ile mücadele için yine bir ***suç örgütü*** gibi çalışan kolluk oluşturmak, hukukun hiçe sayılmasının bir diğer adıdır. Maalesef ulusal tarihimizin adli kayıtları, bu yönde hazırlanmış birçok "fezleke" ile doludur.

Suç örgütü lideri, suçun derebeyidir. Her ne kadar birçok yöneticisi yahut danışmanı olsa da, son karar liderin onayına bağlıdır. ***Mafya*** yapılanması kadar sert tedbirlerin bulunduğu ***suç örgütleri*** için söylenemese de, yine kendilerine göre bir cezalandırma yöntemleri bulunmaktadır. Baskı, vazgeçilmez araçlarıdır. Sanal olarak oluşturulan "***korku***"nun, gerçek olarak fiile dökülmesine son kerteye kadar izin verilmese de, başka çıkar yol kalmadığında, ***suç örgütü lideri*** de aynı ***mafya*** yapılanmasında olduğu gibi, ***örgüt içi disiplin*** için cezalandırmaya yönelik (***yaralama, dayak*** ve hatta ***öldürme*** gibi) suçların işlenmesinin talimatını verebilir.

Medya ve iletişim araçlarını kullanmak, manevi duyguları körüklemek, yardım etmek, haksızlığa uğrayanlarla birlikte hareket ediyormuş gibi bir imaj oluşturmak, en basitinden en profesyoneline, tüm **suç örgütü liderleri** için vazgeçilmez araçlardır. Fakat gerçekte, bu imajın oluşturulmasının dahi, ekonomik çıkara yönelik olduğu yönünde saptanan yığınla tespit vardır.

Örneğin, A kişisinden alacağını alamayan yahut A kişisi tarafından dolandırılan bir kişi, tek başına kendi imkânları ile veya hukuki kanalları kullanarak alacağını alamaması/uğradığı zararı tazmin edememesi durumunda, son başvuru yeri olarak **"suç örgütleri"**ni görmektedir. **Suç örgütleri** bu durumda, "yardımcı olmak", "zalime karşı mazlumun yanında olmak" imajı ile, dolandırılan kişi adına A kişisine baskı yapmakta, bir anlamda mağdur olan taraf adına "vekaletsiz iş görme" görevini ifa etmektedirler. Para alındığında, yani A kişisi eğer ödemesi gereken miktarı öder ise, **"suç örgütü"** yapmış olduğu bu yardımın karşılığını "fazlasıyla" alacaktır. İşte tam bu noktada, dolandırılan veya alacağını alamayan A kişisi, parasına kavuşmanın verdiği hisle, **suç örgütüne** verdiği parayı umursamamakta ve hatta **suç örgütüne** para vermekle bir psikolojik rahatlama sağlamakta, işinin hallolmasından dolayı duyduğu sevinçle, mantıklı hareket edememektedir. Eğer ki, dolandırılan kişi **suç örgütüne** "hak ettiği parayı" vermez ise, bu sefer **suç örgütü** bu kişiye yönelmektedir.

Bir anlamda **"hukuki alternatif"** aracı olmaya başlayan **suç örgütleri**, zorbalıkla dolu yüzlerini, yardım maskesiyle kapatmaktadırlar. Halk ise **suç örgütlerinin** bu "maneviyat dolu" maskelerine ya inanmakta yahut korktukları için "inanmış" gibi görünmektedirler.

BÖLÜM – 4

SUÇUN DEREBEYLERİ İLE MÜCADELE SİSTEMİNİN ELEŞTİRİSİ

Özelde **"suç işlemek için örgüt kurma suçu"** ile, genelde ise **"organize suçluluk"** ile mücadelede, kolluğun profesyonelce hareket ettiğini söylemek maalesef imkansızdır. Hatta birçok olayda, yanlış ve hukuka aykırı uygulamalardan dolayı, suç oluşturan fiiller nedeniyle cezalandırma dahi yapılamamakta, işlenen suçlar cezasız kalmaktadır.

Bizim buradaki amacımız, her suçun failinin kanunda karşılığı olan uygun cezaya çarptırılmasıdır. Ne işlenmemiş bir suçun işlenmiş gibi gösterilmesine, ne de hukuka aykırı yöntemlerle elde edilen delillere dayalı olarak bir kişinin cezalandırılmasına onay veremeyiz. Amacımız, hukukun izin verdiği araçlarla ve sınırlar dâhilinde, **suç örgütleri** ile mücadelenin en yüksek seviyede yapılması için katkıda bulunmak, bu yönde artan bir seyrin gerçekleşmesi için "bilinçlenme" sağlamaktır.

1- Çok sık rastlanılan ve maalesef birçok kolluk ve hatta yargı görevlisinin meslekten atılmasına neden olan hataların başında, **suç örgütleri** ile mücadelenin, terörle mücadele sınırlarına kaydırılarak, ağır yöntemlerin uygulanmasından kaynaklı hukuka aykırılıklardır.

Örneğin, **suç örgütü** ithamında, "önleme dinlemesi" denilen yöntem uygulanamayacaktır. Sadece terör örgütü ithamında uygulanabilen ve ulusal güvenliğin korunması için kişilerin kişilik haklarına bir müdahale oluşturan "önleme dinlemesi", terör suçlarının önlenmesi için yapılır ve bu dinleme kayıtlarına bağlı olarak kamu davası açılmayacağı gibi, mahkemede bu kayıtlar delil olarak kullanılamaz. Başka bir ifade ile adı üstünde olduğu gibi, bir önlem mahiyetinde olan bu dinleme, delil elde etmek için değil, terör faaliyetlerinin önlenmesine yönelik bir tedbirdir. Fakat **suç örgütü lideri**, yöneticisi ve üyelerinin, bir terör örgütüne bağlı elamanlar gibi gösterilerek, önleme dinlemesi yapılması uygulaması, maalesef ülkemizde birçok kez yapılmış ve sorumlular hakkında davalar açılmıştır. Önleme dinlemesi yapma kararı için mahkemeden karar almak çok kolay olduğu için, bu yöntemi çok kez kullanan kolluğun, bu yöntemi bazı kişilerin özel hayatı ile ilgili bilgileri elde etmek için kötü niyetli olarak kullandığı yönünde açılan davalar dahi vardır.

Böyle bir uygulamaya esasen gerek yoktur. Fakat bir kere bu kapı aralanırsa, sonuna kadar açılacaktır ve maalesef de öyle olmuştur. Önleme dinlemesi adı altında yapılan uygulamalar, üç kişiyi bir arada bulunması durumunda **"suç örgütü"** fezlekelerinin yazılmasına neden olmuş, binlerce insan sözde **bir örgütün üyesi** yahut yöneticileri ve hatta lideri olarak yargılanarak, cezalandırılmışlardır/haksızlığa uğramışlardır.

Kolluk, böyle yanlış bir yerden hareket edince, savcılık makamları (ve özellikle **özel yetkili savcılık makamları**) kolluğun evrakını (kimi zaman tekrar ederek) onaylayıcı iddianameler yazmış, **özel yetkili** mahkemeler de bu iddianameleri onaylayıcı (*istisnai farklılıklarla*) kararlar tesis etmişlerdir. Balık baştan kokmuş, hukuksuzluk, hukuk adına daha başta yapılmaya başlanmıştır.

Bu itibarla, devlete ve millete hizmet ettiğini sanan bu kişiler, aslında devletin prestijini sıfıra indirmeye, milleti de (*bilerek yahut bilmeyerek*) "**potansiyel suç örgütü üyesi**" yapmaya teşebbüs etmişler ve maalesef bu amaçlarına da ulaşmışlardır.

Bu nedenle, hukukun tanıdığı sınırlar içerisinde (*örneğin şartları varsa CMK md. 135 ve 140 dâhilinde*) hareket etmesi gereken kolluğun, bu yörengeden ayrılmaması, ayrılması durumunda da etkin bir soruşturmaya karşı karşıya kalması gerekmektedir.

Ülkemizin bir dönemine "karanlık" bir damga vuran **"Özel Yetkili"** savcılık ve mahkeme sistemi, maalesef bu tür girişimlerin aracı ve hatta bizzat öznesi olmuştur.

2- Ceza hukukumuzun temel ilkelerinden ve hatta vazgeçilmez ilkelerinden birisi "**şüpheden sanık yararlanır**" ilkesidir. Fakat, öyle bir uygulama söz konusudur ki, şüpheden sanık yararlanacağına, şüphelenilen sanığın cezalandırılması gerektiği yönünde bir ön kabul inşa edilmiştir. **Engizisyon**, bu sistem için söylenebilecek en kibar belirlemedir⁹.

3- Kolluğun, hukuki delil elde etme konusunda, çok iyi bir eğitimden geçirilmesi gerekmektedir. Yapılan eğitimin ardından, seminer ve toplantı bilgilendirilmeleriyle, uygulamaya öğrenilenlerin aktarılması için meslek için eğitimlerin yapılması gerekmektedir.

Elde edilen delillerin hukukiliği konusunda yapılan değerlendirme ayrıdır, delilin elde edilmiş tarzındaki/yöntemindeki hukukilik, ayrıdır. Bu nedenle, hem delilin elde edilmiş tarzında, hem de elde edilen delillerde bir hukukilik analizi/yerindeliği sağlanması gerekmektedir.

4- Elde edilen bilgi ve delillerin, iyi bir şekilde analiz edilmesi, bu amaca yönelik kullanılan tüm sistemlerden (*stratejik istihbarat dâhil*) en etkin bir şekilde faydalanılması gerekmektedir. Elde edilen bilgi, tek yönlü değil çok yönlü olarak bir analize tabi tutulmalı, ulaşılmak istenilen amacın, sadece ve sadece "hukukun gereğinin yerine getirilmesi" olduğu unutulmamalıdır.

⁹ Bu konuda ilginç bir inceleme için bkznz. YÜKSEKKAYA, Bayram. Özel Yetkili Soruşturmanın Tarihteki Son Hali: Postmodern İleri Engizisyonculuk

Mahkemeler dışında; kolluk, savcılık ve devletin diğer hiçbir kurumu, karar verme yetkisine sahip değildir. Bu nedenle, özellikle kolluk, kendisini "karar verme" makamı olarak görmemeli, hatta kendisinin sadece "soruşturma makamının emrinde bir kurum" olduğunu hiçbir şekilde unutmamalıdır. Aksi takdirde, hem "hukukilik" adına büyük bir sapmaya girecek, hem de hakkında kesinleşmiş bir mahkeme kararı bulunmayan kişilere karşı, önyargılı yaklaşımlarda bulunarak, toplumda yanlış bir algı oluşturabilecektir.

5- Kolluk, **suç örgütü** yapılanmasını çok iyi tahlil etmelidir. Hem genel itibariyle hem de araştırılan **suç örgütünün** kendine özgü özellikleri itibariyle, sağlam ve net delillere ulaşmalı veya bu delillere ulaşmak için yöntemler oluşturmalıdır.

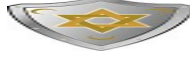
Kolluk, kesinlikle, delil üretmek amacıyla **X Ajan'ı provokatör ajan** haline getirmemeli, hukukun kendine çizdiği sınırları aşarak, **örgütü suç işlemeye** sevk etmemelidir. Böyle bir durumda, **örgüt** tarafından gerçekleştirilen suçun gerçek faili, kolluk, dolayısıyla devlet olacaktır.

Hukukun çizdiği sınırlar zorlanabilir ancak, hiçbir devlet kurumu, bu sınırları aşamaz, aştıkları takdirde "**suç**" işlemiş olurlar. Özellikle ve özellikle, **suçla** mücadelenin omurgasını oluşturan kolluk, kendisi bu sınırları aşar ve fiillerde bulunursa, kabul edilemeyecek sonuçların ortaya çıkması, içten dahi değildir.

Böyle bir durumda, elde edilen deliller **hukuka aykırı** olacağından, **suç** işleyenlerin cezalandırılmalarını engellemek için kullanacakları koz, bizzat kolluk tarafından ellerine verilmiş olacaktır.

Bu nedenle, **suç örgütünü suça teşvik etmek** yönündeki girişimler, daha baştan uygulama dışı bırakılmalıdır.

6- Şüphe, edinilen bir bilgi ve bu bilginin doğrulanması ile yapılacak analizler sonucu ortaya çıkan bir durumdur. Bu nedenle, her olaya (*fiile*) şüpheyile yaklaşmakla birlikte, toplumun her kesiminden (*fail*) şüphelenmemek gerekir. Her ne kadar **suç işlemek için örgüt kurma suç**, bir anlamda "şahsa" bağlı bir suç ise de, unutulmamalıdır ki, **hukuk şahıslardan öte şahısların yaptığı fiillere göre işlem yapılmasını öngörür**. Başka bir ifade ile, fiili failden kopararak, sadece faile yönelmek, hukuk tarafından kabul edilemezdir. Olması gereken; önce fiile yönelmek, ancak fiilin failini de gözden kaçırmamaktır. **Sadece faile yönelerek, failin yaptığı tüm fiilleri suç kapsamı içerisine almaya çalışmak, hukukun**

değil, hukuk dışındaki her türlü hukuksuzluğun konusunu oluşturabilir.

Suçun derebeyi ve onun ***hiyerarşisi*** altında bulunan kişiler, yaptıkları tüm fiillerden değil, sadece işledikleri suçlardan sorumludurlar. Böyle bir anlayış nedeniyledir ki, oluşturulan fezlekelerde saçma ithamlar öne sürülmüş, ***suç örgütü lideri***, yöneticileri ve üyelerinin kullandıkları araba, içtikleri içecek, yedikleri yemek dahi suç isnadı olarak sunulmuş, soruşturmalar ciddiyetten uzak halde hazırlanmış, sonuç olarak da kabule şayanlığını yitirmiştir.

SONUÇ:

Derebeyler, gerçek hükümrandan bir kısım ayrıcalıklar koparmış, hükümrandan tarafından kendisine verilmiş toprak parçası üzerinde yaşayan insanları sömüren, halka zulmeden, tahakküm kuran, eşyalar üzerinde sömürü düzeni oluşturan ve tüm bu yaptığı hukuksuzlukları "soyluluk", "seçilmişlik" gibi soyut kavramlara dayandıran yapılanmanın lideri olup, oluşturulan sistemin ismi ise derebeyliktir.

Derebeyler, üstte hükümrana (*kral, hükümdar, prens vs*) karşı bir kısım yükümlülükler üstlenmiştir; savaş zamanı asker çıkarmak, asker yetiştirmek, sahip olduğu toprak parçasına yahut sınırları içerisinde yaşayan halkın çoğunluğuna göre vergi ödemek, sınır komşuları ile hükümrandan istediği gibi bir ilişki kurmak gibi. Altta, halkına karşı hiçbir sorumluluğu yoktur, halk; ***derebeylik sisteminde*** sadece bir araç ve nesne olmaktan öte gitmemektedir. ***Derebeylerin*** kendilerine karşı en önemli yükümlülüğü ise, derebeylik sisteminin devamlılığını sağlamak, daha da güçlenmek, geliri arttırmak, siyasi ilişkilerini çıkarları doğrultusunda yönlendirmektir.

Tarihte bir ilk olan Magna Carta Libertatum anlaşması, kralın ***derebeylere*** boyun eğmesi ve bugünkü "parlamentar" sistemin ilk temellerinin atılması olarak değerlendirildiği gibi, ***derebeylerin*** hükümrandan dize getirebilecek kadar güçlenmesinin bir örneği olarak da değerlendirilmektedir.

İngiliz tarihinde Kral John tarafından yayınlanan Magna Carta benzeri bir ferman, bizim tarihimizde "Sened-i İttifak" olarak yer almıştır. Fakat tek farkla ki, II Mahmut döneminde imzalanan bu ittifakname sonrasında Sultan II. Mahmut, ayanları (*derebeyleri*) ortadan kaldırmış ve böylece Sened-i İttifak'ı uygulanmaz hale getirmiştir.

İşte, birçok ülkenin başına bela olan bu bölgesel yapılanmaların bugünkü güncellenmiş hali, ***suç örgütleridir***. Tabii, tarihi değişimler, bu yapılanmalarda da değişiklikler oluşmasını sağlamıştır.

Suçun derebeylerinin değişmeyen sınırlı özelliklerinden bazıları da, baskı ve ekonomik çıkar sisteminin devamlılığını sağlamaktır. Hukukun yasakladığı, bir kişinin diğer biri kişi üzerindeki, hukuka uygunluk hallerinden yararlanmayan baskının kaldırılması ve hukuka aykırı ekonomik çıkar sisteminin çökertilmesi ancak, yine hukukun sağladığı yöntemlerle gerçekleştirilmelidir. Aksi takdirde, mücadele eden ile mücadele edilen arasında bir "aynılık" olacak ve tam bu noktada da hukuk iflas edecektir.

Suçun derebeylerinin ve bu ***derebeylik*** sisteminin hiçbir zaman son bulmayacağı ancak etkin bir mücadele ile etkisinin en aza

indirilmesi için çalışma yapılması, gerçekçi bir girişim olacaktır. Unutulmamalıdır ki, ***suçun derebeylerine*** karşı mücadelede, kolluktan çok halka görev düşmektedir.